NETWERK UPDATE
17 juli 2026

RET+BEN Brabant | Zeeland

Regionale Expertteams | Bovenregionaal ExpertiseNetwerk Jeugd Brabant Zeeland

SPECIALE EDITIE: OVER DE GVA

Kijk op www.benbrabantzeeland.nl

Samen verantwoordelijk - iedereen sterker

BEN ondersteunt de regionale expertteams (RETs) in Brabant en Zeeland bij het organiseren van de best passende hulp voor kinderen en gezinnen die nú vastlopen en tussen wal en schip vallen.

Daarnaast werkt BEN, samen met de RETs en andere deelnemers in ons netwerk, aan de ontwikkeling van een beter zorglandschap.

'Samen verantwoordelijk - iedereen sterker' is onze missie. Over de grenzen van organisaties, wetten en andere hokjes en vakjes heen.

Onze focus:
het verder verspreiden van de **Gedeelde Verklarende Analyse** (GVA) en het ontwikkelen van **alternatieve hulpvormen**.

BEZOEK DE WEBSITE!

Contact

Netwerk coördinator
Ingrid van Gool
ingrid@in-project.nl

Communicatie
Nanneke van Drunen
nanneke@nannekevandrunen.nl

Strategie en Communicatie
Nadine Rozenberg
nadine@opendeuren.nl

Netwerkondersteuner en junior onderzoeker
Eva van den Berge
vandenberge.ej@gmail.com

Samen bouwen aan kwaliteit in de jeugdhulp

Met trots kijk ik terug op de ontwikkelingen van het afgelopen jaar. Sinds mijn start op 1 februari 2025 als netwerkverbinder GVA heb ik gezien hoeveel inzet en vakmanschap er in Brabant en Zeeland aanwezig is en de bereidheid om de kwaliteit van de jeugdhulp te versterken.

Meer dan 350 professionals namen inmiddels deel aan de GVA-training. Dank je wel aan iedereen die heeft deelgenomen en aan onze trainerspool zonder wie dit ook niet mogelijk was geweest. In 2026 zetten we in op verdere verankering van deze manier van werken in de regio's.

Doordat alle professionals met dezelfde methodiek van Molendrift werken ontstaat eenduidigheid in werkwijze, taal en een doorgaande lijn voor jongeren en ouders. Ook investeren we in het (verbeteren van de) scholing en een lerende cultuur, omdat het goed toepassen van de GVA in de praktijk essentieel is. We kijken hoe we de GVA begrijpelijker kunnen maken, zodat iedereen die ermee te maken heeft, snapt waar het om gaat.

Alle regio's werken met projectleiders en plannen om de GVA duurzaam te implementeren. Wat daarbij wat mij betreft als een paal boven water staat, is dat de inhoud altijd leidend is. De GVA is nooit bedoeld als een nieuw item op je to-dolijst dat je kunt afvinken. Op die manier schiet het z'n doel voorbij. Het is een werkwijze die op zichzelf staand al van meerwaarde is, omdat jeugdigen en gezinnen zich hierdoor gehoord voelen.

In de praktijk goed kunnen werken met de GVA vraagt om het trainen van professionals. Maar dan ben je er nog niet. Dan begint het pas door het in de pratijk toe te passen en daarvan te leren, in werkbegeleiding, intervisie en reflectie. Daarnaast vraagt het om visie, randvoorwaarden en onderlinge uitwisseling. De bovenregionale GVA-pool ondersteunt teams waar nodig.

De basis staat. Samen blijven we bouwen aan kwaliteit, zodat betere verklarende analyses leiden tot betere hulp, nu en in de toekomst. Heb je vragen, ideeën of suggesties? Neem gerust contact met me op via wbmssp@gmail.com.

Wilma Massop, netwerkverbinder GVA

Scholing succesvol

- Er zijn **39 trainingen gegeven** op verschillende plekken in Brabant
- Er is een **pool van 8 trainers** (5 trainers en 3 co-trainers)
- In totaal waren er **356 deelnemers** waarvan er 36 de opdracht nog moeten inleveren.
- Op dit moment **lopen er nog 3 trainingen** met elk 13-15 deelnemers

WAT STAAT ER IN DEZE EDITIE?

Tips om te (gaan) werken met de GVA >>lees meer 3
Praktische hulpmiddelen beschikbaar >>lees meer 4
Kwaliteitskader helpt bij het leggen van een stevige basis >>lees meer 5
Werksessie om GVA steviger in te bedden >>lees meer 6
West-Brabant West bouwt aan een sterke basis voor de GVA >>lees meer 7

NETWERK UPDATE
17 juli 2026

Waar is RET+BEN Brabant | Zeeland mee bezig?

Kijk op www.benbrabantzeeland.nl

SPECIALE EDITIE: OVER DE GVA

Van onderwijs naar de praktijk

Studenten onderzoeken de toegevoegde waarde van de GVA

Vier studenten van Fontys deden onderzoek naar de Gedeelde Verklarende Analyse (GVA). Aanleiding voor het onderzoek was de vraag of het passend is de GVA structureel op te nemen binnen de lessen van de opleiding Pedagogiek aan Fontys. Dit zodat toekomstige professionals beter voorbereid zijn op complexe jeugdhulpvragen.

Door het afnemen van interviews, observaties tijdens de gevolgde GVA-training en het zelf uitvoeren van een GVA op een casus kregen de studenten inzicht in hoe de methodiek wordt ervaren en toegepast. Het werken met rollenspellen en een uitgewerkte casus maakte het mogelijk om gespreksvoering, houding en analysevaardigheden in een veilige leeromgeving te oefenen.

Wat de GVA studenten leert

Uit het onderzoek kwam naar voren dat studenten door het werken met de GVA leerden om anders te kijken. Ze stelden meer verdiepende vragen, namen meerdere perspectieven serieus en vertraagden bewust het proces. De gezamenlijke gespreksvoering – waarin ouders, jeugdigen en professionals samen betekenis gaven aan wat er speelde – ervaarden de studenten als leerzaam en soms ook confronterend. Het afnemen van een GVA vraagt om een ‘niet-wetende houding’ en om het loslaten van snelle verklaringen.

Ervaringen studenten

In de gesprekken met een GVA-trainer en een ervaringsdeskundige ouder hoorden studenten terug hoe belangrijk aansluiten, gelijkwaardigheid en overzicht zijn. De GVA helpt om gedrag te plaatsen in context: binnen het gezin, de hulpverlening en de bredere omgeving. Studenten ervaarden dat dit overzicht niet alleen gezinnen kan helpen, maar ook henzelf houvast geeft in complexe situaties. Tegelijkertijd werd duidelijk dat tijd, rust en ruimte randvoorwaarden zijn om de GVA zorgvuldig toe te passen.

Lessen voor onderwijs en praktijk

De studenten concluderen dat de GVA goed aansluit bij de opleiding Pedagogiek, vooral in de latere studiejaren en binnen de minor Specialistische Jeugdhulp. Tegelijkertijd benadrukken zij dat implementatie niet vanzelf gaat. Studenten hebben begeleiding nodig bij het interpreteren van informatie en het vertalen daarvan naar handelen. Oefenen met realistische casussen, goede uitleg vooraf en docenten die zelf ervaring hebben met de GVA worden als belangrijke voorwaarden genoemd.

Advies van studenten

Op basis van hun onderzoek adviseren de studenten om de GVA gefaseerd in het onderwijs te introduceren. Niet als los instrument, maar als manier van kijken en werken. Door studenten al tijdens hun opleiding te laten ervaren wat het betekent om samen te analyseren, ontstaat een stevigere basis voor zorgvuldig handelen in de praktijk. Hun belangrijkste les: een goede analyse kost tijd, maar levert inzicht op dat nodig is om echt passende hulp te bieden.

Introduceer de GVA gefaseerd in het onderwijs.

Niet als los instrument, maar als manier van kijken en werken.

Succesfactoren voor passende jeugdhulp

Vier andere studenten van Fontys onderzochten welke succesfactoren bijdragen aan goede jeugdhulp en hoe deze terugkomen binnen verschillende functies en takken van de jeugdhulp. Want wat voor de één werkt, werkt namelijk niet automatisch voor de ander.

Uit het onderzoek kwamen vier overkoepelende succesfactoren naar voren:

- **continuïteit en aanwezigheid;**
- **een veilige en stimulerende omgeving;**
- **samenwerking en verbinding;**
- **reflectie en voortdurende ontwikkeling.**

Het onderzoek laat zien hoe belangrijk ‘samenwerking en verbinding’ en ‘reflectie’ zijn voor goede jeugdhulp. De GVA belichaamt die randvoorwaarden. Tegelijkertijd zijn deze randvoorwaarden nodig om samen een GVA te kunnen uitvoeren.

NETWERK UPDATE
17 juli 2026

Waar is RET+BEN Brabant | Zeeland mee bezig?

Kijk op www.benbrabantzeeland.nl

SPECIALE EDITIE: OVER DE GVA

De GVA in de praktijk

Tips om te (gaan) werken met de GVA

Vertraag om te versnellen
Het lijkt tegenstrijdig, maar juist door stil te staan bij wat er speelt, kom je verder. Gun jezelf en het gezin de tijd om écht te begrijpen wat er aan de hand is.

Begin gewoon
Een perfecte start bestaat niet. Elke GVA loopt anders en dat is precies de bedoeling. Durf te leren. Door te doen, leer je vanzelf wat werkt.

Begin klein
Kies één doelgroep en type problematiek waarvoor je de GVA wilt gaan uitvoeren.

Werk samen
Voer een GVA bij voorkeur met twee professionals uit: een gedragswetenschapper en een jeugd- en gezinsprofessional. Verschillende perspectieven verrijken de analyse en houden je scherp.

Actief samen met ouders en jongeren
Geef hen een stem. Vraag naar hun ervaringen, hun zorgen, hun hoop. De GVA draait om samen begrijpen, niet om oordelen.

Erken de emoties
De gesprekken kunnen confronterend zijn. Voor ouders, jongeren én professionals. Benoem dat en geef ruimte aan wat het oproept.

Durf te twijfelen
Twijfel hoort bij goed hulpverlenen. Het dwingt tot nadenken, reflectie en jezelf ontwikkelen en voorkomt dat je te snel conclusies trekt.

Verleg de focus van probleem naar perspectief
Kijk niet alleen naar wat misgaat, maar ook naar wat goed gaat of ooit goed ging. Daar ligt vaak de sleutel tot herstel.

Leer verdragen
Niet alles is direct oplosbaar. Soms is het grootste verschil dat mensen zich gehoord en begrepen voelen.

Houd vol
De wereld van de jeugdhulp kent al veel eisen en uitdagingen. De GVA kan voelen als weer een taak die ‘erbij’ komt. Zet kleine stappen, dan kom je er ook.

De GVA helpt om rust te brengen in hectische situaties. Door samen te vertragen, ontstaat inzicht. En inzicht is vaak het begin van verandering.

Begrijpelijke taal maakt het verschil

Jargon… we zijn er allemaal mee bekend. Het praat zo lekker makkelijk met je collega’s, maar een Gedeelde Verklarende Analyse heeft pas echt waarde als deze niet alleen klopt voor professionals, maar ook begrijpelijk is voor jeugdigen en hun gezin.

Door vaktermen te vertalen naar gewone taal wordt het verhaal herkenbaar en toegankelijk. Wanneer jeugdigen en hun gezin begrijpen wat er over hen wordt opgeschreven, ontstaat er meer eigenaarschap en vertrouwen. Zij kunnen actief meedenken, aanvullen en bijsturen. Dit vergroot de kans dat de analyse daadwerkelijk aansluit bij hun beleving en dat de gekozen hulp beter past bij wat nodig is volgens hun perspectief.

Ervaringsdeskundige Sjoek de Vries: “Het is belangrijk dat er woorden worden gebruikt die je kent en zelf ook gebruikt. Dan snap je waarover het gaat en krijg je het gevoel dat het daadwerkelijk over jou, je kind en je gezin gaat in plaats van een of ander dossier. Daardoor durf je zelf ook eerlijker te zijn. Het is ook belangrijk de betekenis van woorden te checken. Voor een ouder die vroeger in een onveilige situatie opgegroeide heeft het woord ‘veiligheid’ misschien wel een heel andere betekenis dan voor jou als hulpverlener uit een warm nest. De vraag: ‘wat betekent veiligheid voor jou?’ is altijd nodig. Of denk aan het woord druk. Vraag: ‘hoe ziet dat drukke gedrag er uit?’ Dan weet je zeker dat je aan deze gangbare woorden de juiste betekenis hangt.”

Begrijpelijke taal en het verduidelijken van de betekenis helpt om samen te werken op basis van gelijkwaardigheid. Het maakt van de GVA geen document óver gezinnen, maar een verhaal ván en mét hen. Dat is essentieel voor passende en duurzame hulp.

Vaktaal	Begrijpelijke taal
Hulpvraag	Welke wensen zijn er?
Persoonsfactoren	Wie ben je?
Leergeschiedenis	Wat heb je (en je gezin) meegemaakt?
Gezinsfactoren	Uit wat voor gezin kom je?
Hulpverleningsgeschiedenis	Welke hulp is er thuis (geweest) en wat is er op school gebeurd?
Attitude en beleving	Wat voel en denk je?
Attitude en beleving omgeving	Wat voelen en denken ouders/hulpverleners, etc.?
Strategie	Wat doe je (hier en nu)?
Benadering (strategie) omgeving	Wat doe je?
Kennis	Wat weet je?
Kennis omgeving	Wat weten ouders/hulpverleners, etc.?
Klachtgedrag	Wat is er aan de hand?
Gevolgen op de omgeving (reactie)	Wat is daar het gevolg van?

NETWERK UPDATE
17 juli 2026

Waar is RET+BEN Brabant | Zeeland mee bezig?

SPECIALE EDITIE: OVER DE GVA

Kijk op www.benbrabantzeeland.nl

GVA-training helpt om er praktisch mee aan de slag te gaan

Werk je met gezinnen waar veel speelt en zoek je naar overzicht, richting en samenhang? De GVA-methodiek helpt je om losse informatie te verbinden tot één helder geheel. Je leert werken met een praktische kapstok die inzicht geeft in patronen, oorzaken en helpende en belemmerende factoren.

De GVA ondersteunt je om samen met collega's, ouders en jeugdigen tot een gedragen analyse en duurzaam plan te komen. Het helpt om afstand te nemen van gedrag en te kijken naar wat eronder ligt. Juist dat maakt het verschil in zoeken naar passende hulp.

Deelnemer: "De training was super interessant en leerzaam!"

Deelnemers ervaren dat het geen 'hogere wiskunde' is, maar vooral een gestructureerde manier van denken en werken. Het kost inspanning, maar levert direct iets op: betere vragen, meer begrip en beweging in het gesprek. Je gaat naar huis met kennis over de GVA, antwoord op je vragen, feedback op een ingeleverde casus en praktische handreikingen, hand-outs en een checklist.

Deelnemer: "Ik wil de GVA zeker gaan inzetten, omdat patronen verhelderen een groot deel is van onze werkzaamheden en dit hierbij helpt."

Deelnemer: "Het was fijn om uitleg te krijgen over de GVA en er praktisch mee aan de slag te kunnen gaan"

Meer weten of aanmelden?

De training is geaccrediteerd voor SKJ en NVO/NIP met 22,5 registratiepunten voor jeugd- en gezinsprofessionals en 13 punten voor gedragswetenschappers.

Wil je meer weten of je aanmelden? Kijk op onze site of neem contact op met netwerkverbinder GVA Wilma Massop via wbmssp@gmail.com.

Praktische hulpmiddelen beschikbaar

Een 10 voor de Jeugd ontdekte tijdens een ophaalrondje in de regio dat er behoefte was aan praktische hulpmiddelen rondom de GVA. Samen met Een 10 voor de Jeugd ontwikkelde BEN een flyer over de GVA in begrijpelijke taal voor jongeren en ouders. Daarnaast is er een 'placemat' van het Molendriftmodel gemaakt op A1-formaat. Zo kan de GVA letterlijk op tafel worden gelegd en samen met de betrokkenen worden ingevuld. Ook werd er samen met de GVA-trainers een visual ontwikkeld die in een oogopslag de stappen en uitgangspunten van de GVA laat zien.

Maak er gebruik van: Coaching on the job

Wist je dat het mogelijk is om coaching on the job te krijgen door een GVA-trainer? Het is een maatwerktraject waarbij jij kunt aangeven op welke vlakken je coaching kunt gebruiken. Bijvoorbeeld samen naar gezinnen gaan, gesprekken voeren, zoeken naar onderliggende patronen - gekoppeld aan wetenschappelijke kennis - en daar vervolgens woorden aan geven. Of samen bekijken wat de GVA van je vraagt qua houding en vaardigheden en hoe je je daarin verder kunt ontwikkelen. Meerdere professionals gingen je voor, twee daarvan delen hun ervaringen.

"De coaching zorgde voor verdieping op de inhoud van de casus"

"Ik vond het heel fijn dat iemand meekeek. Dat hielp om verbanden te leggen en er patronen uit halen. Wat de coaching mij opleverde was meer verdieping op de inhoud van de casus. De begeleiding hielp me om op afstand en vanuit een helikopterblik naar de hulpvraag te kijken. Daardoor lukte het om de huidige zorg door te laten lopen, terwijl we tegelijkertijd konden uitzoeken hoe we verder wilden. Dat leidde niet per se tot andere zorgverleners. Het zorgde er wel voor dat er andere accenten werden gelegd binnen de doelen van de hulpverlening. Het mooie is dat de ouders zich door het GVA-proces gehoord voelden. Zij wisten niet of ze wat betreft de zorg nog wel de goede richting op gingen. En voor de jongere was het onder andere fijn dat ze kon aangeven waar ze zelf nog iets mee wilde, in plaats van dat dit voor haar besloten werd."

"Het heeft ontzettend veel losgemaakt en opgeleverd"

"Het GVA-proces heeft ontzettend veel losgemaakt en opgeleverd. Zo werd bijvoorbeeld inzichtelijk gemaakt dat er nog veel onduidelijkheid is. Dit werd niet door de hulpverlener ingevuld, maar toonde aan dat daar nog veel winst te behalen is. Daarnaast zijn de patronen binnen het gezin helder geworden. Het RET pakt de casus nu, samen met de regievoerders en de betrokkenen, op en kan aan de slag op basis van de afgeronde GVA. Een fijn vertrekpunt aangezien de ouders zich konden vinden in onze conclusie en advies. De praktische tips van de trainer waren heel fijn. We hebben daar veel aan gehad en nemen die in een volgende GVA vanaf het begin mee. Ook hebben we ze intern gedeeld, zodat collega's er profijt van kunnen hebben."

Nieuws uit de regio

Kwaliteitskader helpt regio's bij het leggen van een stevigere basis voor verklarend analyseren

Hoe zorg je ervoor dat de Gedeelde Verklarende Analyse (GVA) geen los instrument wordt, maar onderdeel van de dagelijkse praktijk? In verschillende Brabantse regio's wordt daar hard aan gewerkt. Noordoost-Brabant en Samen voor Jeugd ontwikkelden samen met gedragswetenschappers een kwaliteitskader dat professionals helpt om verklarend analyseren stap voor stap te versterken.

De aanleiding was herkenbaar: de zorg dat de GVA zou voelen als 'weer iets nieuws' dat van bovenaf wordt opgelegd. Juist daarom kozen de regio's ervoor om de GVA niet los te positioneren, maar als onderdeel van een doorgaande lijn van analyseren.

> "Het is geen nieuw kunstje, maar een versterking van wat we al doen"

Van basisanalyse naar GVA

Projectleider Loes Willekens legt uit: "In het kwaliteitskader wordt gewerkt met drie niveaus: een basisanalyse, een verdiepende analyse en - wanneer nodig - een GVA. Niet iedere situatie vraagt immers om dezelfde diepgang. Wanneer je een GVA start, begin je niet met een leeg vel. In eerdere gesprekken met het gezin haal je al veel informatie op. De GVA bouwt daarop voort." Het kwaliteitskader helpt teams om bewuster keuzes te maken: welke vragen stel je altijd, wanneer is extra verdieping nodig en welke rol hebben professionals, gedragswetenschappers en teams daarin?

Uitgangspunten geven richting

Centraal in het kwaliteitskader staat een aantal gedeelde uitgangspunten. Een analyse moet bijvoorbeeld samen met het gezin zijn gemaakt, proportioneel blijven - zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig - en vooral richting geven aan besluitvorming en passende hulp. Ook de randvoorwaarden krijgen expliciet aandacht. Goede analyse vraagt tijd, ruimte om te leren, samenwerking en voldoende deskundige ondersteuning. De rol van de gedragswetenschapper groeit mee met de complexiteit van een casus.

Versterking en verbetering van vakmanschap

De projectleiders merken dat deze aanpak helpt om rust en duidelijkheid te creëren. Niet door nóg een methodiek toe te voegen, maar door bestaande werkwijzen beter met elkaar te verbinden. "Eigenlijk verstevigen we vanaf de basis het verklarend analyseren", aldus Loes. "Dat maakt het vak niet alleen beter, maar ook leuker. Professionals ervaren weer meer samenhang, richting en inhoud in hun werk."

> "Eén blauwdruk voor iedereen werkt niet. Samen leren, uitwisselen en stap voor stap verbeteren wél."

Inspelen op verschillen

"Wat in de samenwerking ook helpt, is dat ik als gedragswetenschapper de taal van mijn collega's spreek. En dat ik samen met medeprojectleider Hanneke Wijninga vanuit verschillende perspectieven kan kijken: uitvoering, beleid en bestuur.
Elk niveau kent eigen vragen, belangen en noden. Juist dat schakelen maakt het mogelijk om de inhoud niet alleen goed te begrijpen, maar ook te vertalen naar wat er nodig is om de implementatie echt te laten landen in de praktijk." Volgens Loes vraagt de implementatie in iedere regio om een eigen aanpak die aansluit bij wat lokaal nodig is. "Hierdoor doen we waardevolle lessen op over de implementatie. Want één blauwdruk voor iedereen werkt niet. Samen leren, uitwisselen en stap voor stap verbeteren wél."

Waar is RET+BEN Brabant | Zeeland mee bezig?

Nieuws uit de regio

Werksessie Een 10 voor de Jeugd: Leren, inspireren en praktisch aan de slag

Tijdens de werksessie van 12 mei 2026 in het Huis voor de Samenleving van Deurne stond de doorontwikkeling van de Gedeelde Verklarende Analyse (GVA) centraal. Op verzoek van de jeugdregio Een 10 voor de Jeugd werd de bijeenkomst georganiseerd voor en met gedragswetenschappers en een kwaliteitsfunctionaris. Het doel: samen verkennen hoe de GVA steviger kan worden ingebed in het lokale werkproces en ter versterking van de Stevige Lokale Teams (SLT).

De middag combineerde reflectie, praktijkoefeningen en het uitwisselen van ervaringen. Deelnemers brachten in kaart wat al gebeurt in hun huidige proces en waar ruimte ligt om de GVA concreet toe te passen. Daarnaast werd gewerkt met vragen rond energie en belemmeringen.

Inspiratie uit de Noord-Veluwe: samen betekenis geven

Een belangrijk onderdeel van de bijeenkomst was de bijdrage van Dietrix van der Veen, gedragswetenschapper bij CJG Noord-Veluwe. Zij schetste hoe de verklarende analyse daar al jaren verweven is in het volledige werkproces van het Centrum voor Jeugd en Gezin.

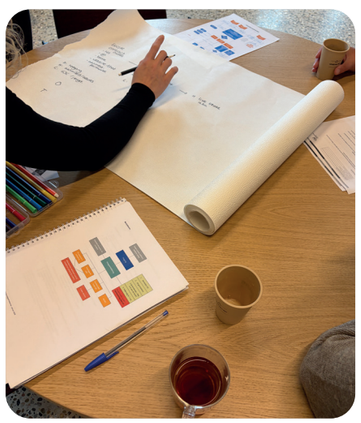

Centraal in haar verhaal stond de vraag: hoe vaak behandelen we symptomen zonder dat er echt een gedeeld begrip is van wat er speelt? Volgens haar ligt juist daar de kern van goede hulpverlening. Zonder gedeelde verklarende analyse ontstaat snel versnippering tussen professionals, met elk een eigen verklaring van de situatie. Dat vergroot de kans op herhaling van hulpvragen, verlies van vertrouwen en een minder effectief hulptraject. De GVA werd daarbij niet gepresenteerd als extra stap, maar als manier om samen met gezinnen tot de kern te komen. Door ouders, jongeren en andere betrokkenen actief te betrekken in het analyseren van factoren ontstaat meer samenhang, minder ruis en meer eigenaarschap.

Van symptoom naar samenhang

Dietrix benadrukte dat veel hulpverlening onbedoeld blijft hangen in symptoombestrijding. Niet uit onwil, maar door de natuurlijke neiging van professionals om direct te willen helpen. Daarbij speelt ook confirmation bias een rol: het zoeken naar bevestiging van een eerste beeld. De GVA helpt om bewust te vertragen en samen te puzzelen. Door informatie te ordenen en patronen zichtbaar te maken, ontstaat een gezamenlijk verhaal over waarom gedrag of problemen voortbestaan. Dit voorkomt dat hulp versnipperd raakt en steeds opnieuw moet worden opgestart.

Praktisch werken aan implementatie

In het tweede deel van de werksessie gingen deelnemers concreet aan de slag met hun eigen werkproces. Daarbij werd gewerkt met drie reflectielagen: wat doen we al, wat doen we nog niet expliciet en wat doen we al wel, maar impliciet? Ook werden knelpunten en kansen zichtbaar gemaakt. De energie in de groep was duidelijk merkbaar: het gesprek verschoof van abstracte visie naar praktische toepassingen.

Van inzicht naar actie

Aan het einde van de sessie formuleerden de deelnemers concrete vervolgstappen. Zij gaan onder andere:

- de GVA zelf doen in de praktijk;
- de GVA al bij de eerste verhelderingsfase in het proces positioneren;
- verkennen hoe het GVA-denken structureel in intake en dossiervorming kan worden ingebouwd;
- werken met scenario’s om te bepalen wanneer een verdiepende analyse nodig is.

Wat de sessie liet zien is dat de GVA bedoeld is als versterking van het bestaande vakmanschap. Een manier om beter samen te begrijpen wat er speelt en daarmee het werk niet alleen zorgvuldiger, maar ook betekenisvoller te maken.

Waar is RET+BEN Brabant | Zeeland mee bezig?

SPECIALE EDITIE: OVER DE GVA

Nieuws uit de regio

Samen leren, vertragen en verbinden

Jeugdhulpregio West-Brabant West bouwt aan een sterke basis voor de GVA

Hoe implementeer je een nieuwe methodiek zonder dat het een doel op zich of afvinklijst wordt? In regio West-Brabant West (WBW) staat die vraag centraal bij de implementatie van de Gedeelde Verklarende Analyse (GVA). In gesprek met projectleider GVA Fianne van Laar en Marijke Grave, procescoördinator van het Ondersteuningspunt, RET-voorzitter en lid van de werkgroep GVA, wordt duidelijk dat de kracht van de GVA niet zit in een model, maar in een gezamenlijke manier van kijken, samenwerken en betekenis geven.

De GVA is geen doel op zich, maar een manier om in verbinding met het gezin echt te begrijpen wat er speelt. Het moet geen invuloefening worden. Het gaat om de manier waarop we samen naar gezinnen kijken.

WBW bouwt niet vanaf nul. De regio zette de afgelopen jaren al belangrijke stappen in de samenwerking rondom ingewikkelde casussen. Die ervaringen vormen nu een stevige basis voor de implementatie van de GVA. Volgens Fianne is dat voortraject een groot voordeel. “We hoeven het wiel niet opnieuw uit te vinden. We kunnen voortbouwen op wat er al is en op de lessen die we binnen én buiten de regio leerden.” Ook het bovenregionale leren speelt daarin een belangrijke rol. Door kennis en ervaringen uit te wisselen met andere regio’s kan WBW sneller stappen zetten en worden succesvolle werkwijzen gemakkelijker vertaald naar de eigen praktijk.

Grondhouding als vertrekpunt

Fianne en Marijke benadrukken beiden dat de GVA geen werkwijze is die je simpelweg invoert, maar een grondhouding waarmee professionals naar jeugdigen en gezinnen kijken. Vanuit verbinding met het gezin en oprechte nieuwsgierigheid naar hen. Het gaat daarbij niet alleen om het beantwoorden van de hulpvraag, maar juist om het begrijpen van wat erachter schuilgaat. Waarom loopt een gezin vast? Welke patronen spelen mee? En wat is er nodig om duurzame verandering mogelijk te maken?

Elke regio is anders. Voor een succesvolle implementatie is het essentieel daarbij de taal van de regio te gebruiken. Niet het model staat centraal, maar de manier waarop professionals, gemeenten en aanbieders gezamenlijk betekenis geven aan wat zij in de praktijk tegenkomen.

Samenwerking als dagelijkse praktijk

Samenwerking is in West-Brabant West meer dan een ambitie; het is een werkhouding. Dat zie je onder meer terug in het Ondersteuningspunt, waar gemeenten en professionals vroegtijdig ondersteuning kunnen vragen wanneer casussen dreigen vast te lopen. Marijke: “Het doel is om eerder met elkaar aan tafel te komen en passende oplossingen te vinden, zodat een formele bespreking in het Regionaal Expertteam (RET) vaak niet nodig is.” Die aanpak lijkt effect te hebben. Waar voorheen sneller opgeschaald werd naar een RET worden veel situaties nu eerder vlot getrokken door samen te werken en te analyseren. “De kracht zit ‘m daarbij in het blijven zoeken naar verbinding en het doorlopen van de juiste processtappen”, licht Marijke toe. “Professionals weten elkaar steeds beter te vinden, durven elkaar kritisch te bevragen en zetten gezamenlijk een stap extra wanneer dat nodig is voor een kind of gezin.”

Samenwerken en vertragen als succesfactoren

Fianne: “We werken eraan dezelfde waarden en normen rondom de grondhouding in de botten van iedereen op alle niveaus te krijgen. En dat er ruimte ontstaat om te vertragen in plaats van ‘productie te moeten draaien’. Niet direct handelen om het handelen, maar eerst begrijpen wat er nodig is om passende hulp te organiseren. Dit betekent vanaf het allereerste begin doorvragen, zodat je de vraag achter de vraag achterhaalt en ontdekt hoe ingewikkeld de (hulp)vraag is. Het betekent ook dat jeugdprofessionals zo vroeg mogelijk gaan samenwerken met zorgaanbieders om eerder passende hulp in te kunnen zetten en te voorkomen dat problemen groter worden.” Wat daarbij helpt is dat de regio bereid is om samen te leren, bij te sturen en ervaringen uit te wisselen. Juist die combinatie van een sterke regionale samenwerking en het bovenregionaal leren van elkaar geeft vertrouwen voor de toekomst. Want uiteindelijk draait de GVA niet om een model, maar om iets veel belangrijkers: het aanpassen en verbeteren van de jeugdhulp.

Vertragen, verdragen en in gesprek blijven vraagt tijd, maar levert uiteindelijk betere besluiten op.

Wat is het Ondersteuningspunt?

Het Ondersteuningspunt van de regio West-Brabant West ondersteunt lokale toegangen en Gecertificeerde Instellingen (GI’s) wanneer het organiseren van passende hulp voor een kind of gezin vastloopt. Het doel is om eerder in het proces mee te denken, samenwerking te versterken en escalatie van ingewikkelde situaties te voorkomen.

Het Ondersteuningspunt wordt gevormd door twee regionale procescoördinatoren. Zij kijken welke expertise nodig is, welke partijen betrokken moeten worden en hoe passende hulp sneller georganiseerd kan worden.